

Rutin vid kognitiv bedömning inför skolstart

Arbetsprocess och bedömningskriterier

Rutinen ska bidra till:

1. att de tre habiliteringsmottagningarna har samsyn vad gäller syftet med kognitiva bedömningar/utredningar inför skolstart,
2. att psykologer i verksamheten gör likartade kliniska bedömningar av vilka barn som ska bedömas respektive utredas,
3. att mottagningarna följer ett gemensamt arbetssätt,
4. att mottagningarna i möjligaste mån nyttjar även andra professioner än psykologer i bedömningar och utredningar inför skolstart.

Observera att rutinen inte ersätter särskilda vårdprogram för specifika patientgrupper.

Kognitiv utredning inför skolstart – syfte och målgrupp

Ur kliniskt perspektiv, med Habiliteringsverksamhetens specifika uppdrag i beaktande, gäller att:

- Syftet med kognitiva utredningar vid Habv inför skolstart är att säkerställa att barn med intellektuell funktionsnedsättning (IF) får diagnos i tid, om så krävs för att vid skolstart tillförsäkra dem en anpassad skolgång utifrån sina behov.
- Av detta följer att Habv (endast) utreder barn med misstänkt IF, om omgivningen tror att barnets behov inte kan tillgodoses genom de anpassningar som kan göras i ordinarie förskoleklassverksamhet. Se även ”Kriterier för kognitiv utredning inför skolstart”, nedan.
- Habv har inte i uppdrag att kognitivt utreda alla aktuella patienter i åldersgruppen med misstänkt svag och/eller ojämn kognitiv profil.
- Habv ska inte inleda eller gå vidare med utredning i sådana fall där det står klart att diagnos IF inte kommer att kunna fastställas efter utredning.
- Psykolog vid Habv gör ställningstagande till utredningsbehov enligt rutinen även i de fall där tidigare utredare har rekommenderat kognitiv utredning inför skolstart.

Kriterier för kognitiv utredning inför skolstart

- Barnet uppvisar tydliga tecken på generell utvecklingsförsening vad gäller (minimum) inlärningsförmåga, kognition och adaptiva färdigheter.
- Barnet uppvisar tydliga tecken på begränsad kognitiv kapacitet: svag begreppsbildning, begränsad förståelse för orsak-verkan och allmänt påtagligt omogen omvärldsförståelse.
- Barnets omgivning uppfattar att barnets funktionsbegränsningar inte kan kompenseras genom anpassningar och särskilt stöd i förskoleklass, och att man därmed inte kommer att kunna erbjuda en tillfredsställande skolgång för barnet. Förskolans specialpedagog bör vara delaktig i bedömningen.
- Man bör särskilt uppmärksamma barnets utveckling vad gäller basala läs- och skrivfärdigheter och matematisk förståelse, då man här kan upptäcka kontraindikationer på att utreda för intellektuell funktionsnedsättning (IF).

Processbeskrivning

Processen föreslås beskrivas genom ett årshjul, gemensamt för verksamheten.

2-5 beskriver steg i bedömning, steg 6 utredning.

1. Väntelista ”*Bedömning avseende utredning inför skolstart*” (eller liknande)
Här sätts yngre barn med autismdiagnos och andra barn med förhöjd risk för IF upp kontinuerligt (inklusive barn med CP).
2. Genomgång av väntelista enligt årshjul.
Barnteam alternativt särskilt utredningsteam (psykolog, specialpedagog, kurator, administratör) går igenom väntelista och tar bort barn som uppenbarligen inte har vårdbehov.
3. a) Brevutskick till aktuella förskolor (samtycke inhämtas per rutin av administratör). Administratör inhämtar samtycket och dokumenterar i journal, skickar bevakning till psykolog att samtycket är inhämtat. Standardiserade brev skickas ut till förskola och ev. även vårdnadshavare med förberedande information om att habiliteringsmottagningen avser göra ett ställningstagande till utredning och vilken information man behöver få in från förskolan (och eventuellt vårdnadshavare).
4. a) Vid alt. a ovan:

Specialpedagog kontakter förskolan för informationsinhämtning om barnets utvecklingsnivå och progression samt om förskolans syn på barnets behov inför skolstart.

Vid behov görs förskolebesök för bedömning (specialpedagog).

5. Beslut om eventuell väntelistepost "*Kognitiv utredning inför skolstart*".

Teamgenomgång för bedömning utifrån inhämtad information, med psykolog som huvudansvarig. Beslut tas om huruvida det föreligger aktuellt utredningsbehov eller ej.

- a) Bort från väntelista "*Bedömning av utredning inför skolstart*", upp på väntelista "*Kognitiv utredning inför skolstart*".
- b) Ej vårdbehov, bort från VL "*Bedömning av utredning inför skolstart*".
- c) Otillräckligt beslutsunderlag, kompletterande informationsinhämtning (specialpedagog/kurator/psykolog/administratör). Därefter nytt beslut enligt (5).

6. Utredning

- a) Anamnestagning (kurator)
- b) Om ej redan gjort: Förskoleintervju och -observation (specialpedagog)
- b) Kognitiv testning och adaptiv skattning (psykolog)
- c) Teamkonferens, sammanställning samt diagnostisk bedömning (psykolog).
- d) Utlåtande, återgivning och delgivning